

รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุก

ของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

A Supervision and Guidance model to Develop the Competency in Proactive
Educational Management of Teachers and School Administrators towards
the Development of Important Competencies of Students
Under Phichit Primary Educational Service Area Office 1

วนิดา จันทรมณี*

Wanida Chantaramanee

บทคัดย่อ

การวิจัยรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย 1) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 2) เพื่อสร้างและพัฒนา รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 3) เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และ 4) เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 โดยใช้กลุ่มตัวอย่างข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้เรียนของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ในปีการศึกษา 2566 ใช้เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 6 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้ค่าความถี่ (f) ค่าร้อยละ (%) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์เนื้อหาการวิจัยปรากฏผล ดังนี้

*ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ ดร. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

Expert Level Supervisor Dr., Phichit Primary Educational Service Area Office 1

Received: March 15, 2025/ Revised: June 5, 2025/ Accepted: June 24, 2025

1. ภาพรวมมีสภาพการปฏิบัติการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมาก และภาพรวมของปัญหา พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีลักษณะเป็นคู่มือเชิงภาษา (Semantic model) 5 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ตัวระบบ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล และส่วนที่ 5 เงื่อนไขและข้อจำกัด ที่ได้บูรณาการวิธีการเชิงระบบเข้าสู่องค์ประกอบของรูปแบบอันเป็นหน่วยปฏิบัติงาน ซึ่งขับเคลื่อนโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบ POSIDS Model จำนวน 6 ขั้นตอน

3. คุณภาพสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูมีคุณภาพดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 53.0 มีคุณภาพดีจำนวนมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 73.49 คุณภาพสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาและบทบาทผสมผสานของศึกษานิเทศก์สู่การพัฒนาครูมีคุณภาพดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.5 และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 446 คน คิดเป็นร้อยละ 65.39

4. การใช้รูปแบบมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ตัวชี้วัด บรรลุเป้าหมายทุกตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ได้แก่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ ศักยภาพของครู เทคโนโลยี นโยบายและมาตรฐาน ด้านกระบวนการ ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วม บรรยากาศการจูงใจ การจัดองค์การ กิจกรรมการเรียนการสอน ภาวะผู้นำของครูและผู้บริหาร การจัดสรรเวลา และด้านผลลัพธ์ ได้แก่ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน ความพึงพอใจในงาน และคุณภาพของการปฏิบัติงาน

คำสำคัญ: การนิเทศและการชี้แนะ; การจัดการศึกษาเชิงรุก; สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

Abstract

A Report on the supervision and guidance model to develop the competency in proactive educational management of teachers and school administrators. Towards the development of important competencies of students Under Phichit Primary Educational Service Area Office 1, it is research and development with the aim of research 1) To study the conditions and problems of supervision and guidance to develop the competencies in proactive educational management of teachers and school administrators towards the development of important competencies of students. 2) To create and develop a model of supervision and guidance to develop the competency in proactive educational management of teachers and school administrators towards the development of important competencies of students. 3) To experiment with the supervision and guidance model to develop competencies. Proactive

educational management of teachers and school administrators leads to the development of important competencies of students. and 4) To evaluate the use of supervision and guidance models to develop the competency in proactive educational management of teachers and school administrators towards the development of important competencies of students. Under Phichit Primary Educational Service Area Office 1 Using a sample group of government teachers and educational personnel and students of the school. Under the Phichit Primary Educational Service Area Office, Area 1, in the academic year 2023, used 6 data collection tools. Quantitative data were analyzed using frequency (f), percentage (%), mean ($\bar{X}$), standard deviation (S.D.), and qualitative data were analyzed. By analyzing the content of the research, the results were as follows.

1. The overall picture shows that the state of the operation of supervision and guidance to develop the competence in proactive educational management of teachers and school administrators towards the development of important competencies of students is at a high level. The overall picture of the problems shows that there are problems in practice at a moderate level.

2. The model of supervision and guidance for developing the competence of teachers and school administrators in proactive education management towards the development of learners' key competencies is a language manual (Semantic model) with 5 parts: Part 1, Introduction, Part 2, System, and Part 3, Model Application, Part 4, Evaluation and Part 5, Conditions and Limitations integrated the systems approach into the components of the operational unit model, driven by the 6-step POSIDS Model supervision process.

3. The quality of teachers' proactive educational management competence is very good, with the highest number of 44 people, or 53.01 percent. The highest quality is good, with the highest number of 61 people, or 73.49 percent. The quality of competence in proactive educational management of school administrators and the integrated role of educational supervisors towards the development of teachers with very good quality, the largest number, 11 people, or 78.57 percent, and the important competence of learners with very good quality, the largest number, 446 people, or 65.39 percent.

4. The use of effective models according to indicator criteria achieved all targets in 3 areas: factors including budget, physical facilities, teacher potential, technology, policies and

standards; processes including shared vision, motivational atmosphere. Organization, teaching and learning activities, teacher and administrator leadership, time allocation, and outcomes including student core competencies, job satisfaction, and quality of performance.

Key words: supervision and guidance; Proactive education management; Important competencies of students

บทนำ

จากประกาศคะแนน PISA ของปี 2022 ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนในแต่ละประเทศ ตามมาตรฐานสากล ผลคะแนน PISA ของไทยในปีล่าสุดเป็นที่น่าตกใจเพราะคะแนนของไทยตกต่ำลง ในทุกหมวด ที่สำคัญไปกว่านั้น คือ เมื่อเปรียบเทียบกับปี 2012 จำนวนนักเรียนที่ได้คะแนนในระดับต่ำกว่า คะแนนพื้นฐานที่ผ่านเกณฑ์การทดสอบเพิ่มขึ้นถึง 19% ในหมวดคณิตศาสตร์ 32% ในหมวดการอ่าน และ 19% ในหมวดวิทยาศาสตร์ ซึ่งผลการทดสอบคุณภาพการศึกษาของไทยในช่วงที่ผ่านมา ชี้ให้เห็นว่า คุณภาพครูไทยเป็นปัญหาจากวิธีการคัดเลือก หลักสูตร และการประเมินผลของครูไทยที่ยังไม่ได้มาตรฐาน เมื่อเทียบกับต่างประเทศ ส่งผลให้ครูไทยอาจขาดความเข้าใจหลักสูตรและสอนตามเป้าหมายของหลักสูตร ได้ไม่เต็มที่ โครงสร้างหลักสูตรและการจัดสรรเวลาเรียน หลักสูตรของไทยเน้นการให้เด็กเรียนเยอะแต่บังคับ การศึกษาในกลุ่มวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์น้อย มีลักษณะเน้นสอนเนื้อหาให้ครบถ้วนเป็นหลัก เน้นการประเมินผลจากส่วนกลาง และขาดการสอนทักษะใหม่ ๆ การสอนที่ต้องการให้ครบตามเนื้อหาที่เยอะ ทำให้มีการเน้นการท่องจำไม่กระตุ้นให้เห็นความสำคัญ และเกิดการคิดวิเคราะห์ (Advice center, 2566)

ปัญหาผลผลิตของการจัดการศึกษาของประเทศไทยข้างต้น ถือเป็นข้อมูลสารสนเทศหลักที่สำคัญ ที่หน่วยงานภาครัฐ ซึ่งรับผิดชอบการจัดการศึกษาของประเทศต่างให้ความสำคัญและถือเป็นเรื่องสำคัญจำเป็น ที่จะต้องยกระดับและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เกิดขึ้น โดยในปีงบประมาณ พ.ศ.2567 สำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้มีนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) มีสาระสำคัญ ได้แก่ พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา กำหนดการพัฒนาผู้บริหารสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรส่วนกลางให้เป็นผู้นำเชิงกลยุทธ์ นำนโยบายสู่การปฏิบัติ และมีทักษะในการบริหารสถานการณ์พัฒนาสมรรถนะศึกษานิเทศก์ในการนิเทศและการชี้แนะ (Coaching) พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้และสมรรถนะด้านวิชาการด้านทักษะการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2566)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้นำนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567-2568 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) สู่การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) โดยการดำเนินงานตามแผนงาน

โครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2566 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีข้อมูลสารสนเทศที่เป็นผลงานวิจัย ซึ่งศึกษาสภาพและปัญหาการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 พบว่า สภาพการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอน มีค่าเฉลี่ยสภาพการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย และปัญหาการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยปัญหาการปฏิบัติในระดับมากที่สุด (วนิดา จันทรมณี, 2566)

ดังนั้น เพื่อพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ครอบคลุมทุกตำแหน่งและทุกระดับวิทยฐานะ อันนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนซึ่งเป็นผลผลิตหลักของการจัดการศึกษา ผู้วิจัยได้จัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน (PA) จึงจัดทำประเด็นท้าทาย เรื่อง รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะ (Coaching) เพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุก (Active Education) ของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 นี้ขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

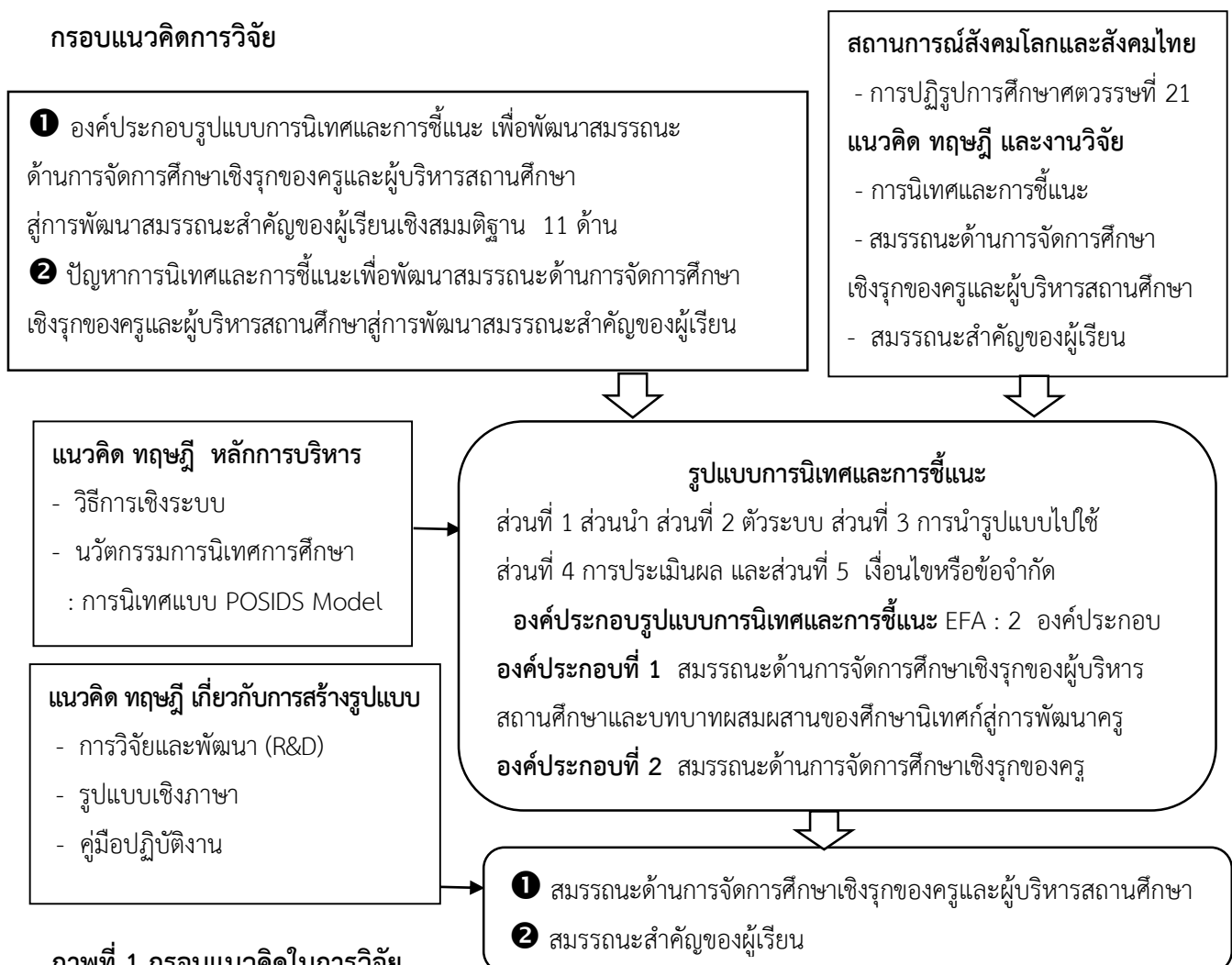
1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
2. เพื่อสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
3. เพื่อทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะ ด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1
4. เพื่อประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

การทบทวนวรรณกรรม

รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ ได้แก่ ความร่วมมือในการนิเทศระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ภายใต้การนำรูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาความสามารถในการทำงานร่วมกันเป็นทีมของครู (Rentfro, 2007) จะช่วยเหลือครูให้เป็นผู้มืออาชีพได้ โดยเฉพาะในสถานการณ์ที่ครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก หน่วยงานทางการศึกษาและผู้นำที่ความรับผิดชอบ

ในการพัฒนาคุณภาพครูจึงควรจัดให้มีการส่งเสริมสมรรถนะครู เพราะสมรรถนะและความเป็นผู้นำทุกด้านมีความสำคัญจำเป็นอย่างยิ่ง (Scot, 2005) ได้แก่ 1) การสร้างและพัฒนาหลักสูตร 2) ความรู้ความสามารถในการออกแบบการเรียนรู้ 3) การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ 4) การใช้และพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ 5) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในการพัฒนาสมรรถนะ งานวิจัยจึงได้นำการชี้แนะ (Coach) ใช้เป็นกระบวนการของศึกษานิเทศก์ที่สร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ช่วยให้เขาเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ช่วยให้บุคคลได้บรรลุเป้าหมายการทำงานในระดับสูงขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ (Mink, Owen and Mink, 1993) ซึ่งการชี้แนะ (Coach) ควบคู่ไปกับการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูและมีความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนที่มีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสมรรถนะการสอนของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้นในสถานศึกษาซึ่งมีครูที่มีสมรรถนะที่แตกต่างกัน หากมีการนิเทศและการชี้แนะที่เหมาะสมสมรรถนะของครูและนักเรียนก็จะมีพัฒนาจนสามารถบรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) มีวิธีดำเนินการวิจัย 4 ขั้นตอน ซึ่งมีสาระสำคัญโดยสรุป ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพและปัญหาการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

1. วิธีดำเนินงาน

1.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA)

1.2 การศึกษาปัญหาการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

ครูและผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 จำนวน 128 โรงเรียน ซึ่งได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 ถึง 4 คน ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1-4 คน คิดเป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 320 คน ได้มาโดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่างตามที่ คัมเมรี่ และลี (Comrey & Lee. 1992) ได้ให้ข้อเสนอแนะในการวิเคราะห์องค์ประกอบว่า ถ้าใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 ราย ถือว่า “ดี” (as a good)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

3.1 สภาพการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

3.2 ปัญหาการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1 การศึกษาสภาพการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.2 การศึกษาปัญหาการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1.1 ฉบับที่ 1 แบบสอบถามสภาพการณ์และภาระงานและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

5.1.2 ฉบับที่ 2 แบบสอบถามปัญหาการพัฒนารูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ จำนวน 60 ข้อ

5.2 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือการวิจัยได้นำไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ฉบับที่ 1 อยู่ระหว่าง 0.57-1.00 ฉบับที่ 2 อยู่ระหว่าง 0.57-1.00 และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.99, 0.89 ในเครื่องมือทั้งฉบับที่ 1- 2 ตามลำดับ

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานขอเก็บรวบรวมข้อมูลต่อผู้อำนวยการสถานศึกษา และรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าความเที่ยง (Reliability)

7.2 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis : EFA) สภาพการพัฒนารูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

7.3 วิเคราะห์ปัญหาการพัฒนารูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ใช้วิธีการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) รายข้อ และโดยรวมในแต่ละองค์ประกอบ

8. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย : ตุลาคม 2566

ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. วิธีดำเนินงาน

สร้างและพัฒนาแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยใช้องค์ประกอบการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ได้จากวิจัยในขั้นตอนที่ 1 ซึ่งเป็นการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และผลการศึกษาปัญหาการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน นำสู่แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสร้างรูปแบบและวิธีการเชิงระบบ

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูล คือ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1 การสร้างและพัฒนาแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.2 การตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือที่เป็นนวัตกรรม ได้แก่ เครื่องมือฉบับที่ 3 รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

5.2 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องมือฉบับที่ 4 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และข้อเสนอแนะ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

5.3 แบบสอบถามซึ่งเป็นเครื่องมือการวิจัยได้นำไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในด้านความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.57–1.00

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย และประสานงานขอความอนุเคราะห์รับเครื่องมือวิจัยกลับคืนด้วยตนเองหรือทางไปรษณีย์หรือทางไลน์ (Line)

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ และวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนของข้อเสนอแนะของผู้ทรงเชี่ยวชาญ

8. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย : พฤศจิกายน 2566

ขั้นตอนที่ 3 การทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. วิธีดำเนินงาน

1.1 เลือกโรงเรียนที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่างในการทดลอง คือ เป็นโรงเรียน ที่สมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อยระดับประถมศึกษา และกิจกรรมบอร์ดเกม จำนวน 12 โรงเรียน

1.2 ทดลองใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนภาคสนามเป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียน

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำแนกเป็นครูจำนวน 83 คน ผู้บริหารสถานศึกษาและรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการสถานศึกษา และรองผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 14 คน ผู้เรียน จำนวน 682 คน โดยการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling)

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1 สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.2 สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ ฉบับที่ 5 แบบตรวจสอบผลการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (checklist) ภาพรวม จำนวน 65 ข้อ

5.2 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

เครื่องมือการวิจัยได้นำไปหาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในด้านความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.57-1.00 และได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.98

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนด้วยตนเอง ณ โรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ได้แก่ ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าความเที่ยง (Reliability)

7.2 วิเคราะห์ผลการดำเนินการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเชิงคุณภาพ

8. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย : ธันวาคม 2566 มีนาคม – 2567

ขั้นตอนที่ 4 การประเมินผลการใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1

1. วิธีดำเนินงาน

ประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Review) ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน จำแนกเป็นผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 9 คน และครูผู้สอนซึ่งเป็นหัวหน้ากลุ่มวิชาการ 5 คน

2. ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลในการวิจัยขั้นตอนนี้ คือ คณะกรรมการประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Review) ได้แก่ ครูผู้สอน และผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 14 คน

3. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

4.1 ทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Review)

4.2 การประเมินประสิทธิภาพการใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

5. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

5.1 เครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เครื่องมือฉบับที่ 6 แบบประเมินประสิทธิผล การใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำนวน 3 ข้อใหญ่ 14 ข้อย่อย

5.2 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

5.2.1 หาค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ในด้านความสอดคล้องของข้อคำถาม กับจุดประสงค์ของการเก็บรวบรวมข้อมูลได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) อยู่ระหว่าง 0.57-1.00 ภายใต้อความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน

5.2.2 หาค่าความเที่ยง (Reliability) กับครูผู้สอนและผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย รวมจำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) เท่ากับ 0.87

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยประสานคณะกรรมการประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Review) โดยผู้วิจัยเป็นผู้ประสานงานและอำนวยความสะดวกของคณะกรรมการประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน และเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองจากคณะกรรมการประเมินหรือทบทวนงานโดยกลุ่มเพื่อน (Peer Review)

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

7.1 วิเคราะห์ข้อมูลการหาประสิทธิภาพเครื่องมือ ค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และค่าความเที่ยง (Reliability)

7.2 วิเคราะห์เนื้อหาประสิทธิผลการใช้การใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

8. ขอบเขตด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย : มีนาคม 2567 และ กันยายน 2567

ผลการวิจัย

การดำเนินงานวิจัยมีข้อค้นพบ ดังนี้

1. ภาพรวมของการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

2. องค์ประกอบหลักของรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมี 2 องค์ประกอบ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาและบทบาทผสมผสานของศึกษานิเทศก์สู่การพัฒนาครู และองค์ประกอบที่ 2

สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครู และใช้องค์ประกอบตามสมมุติฐานที่มีสภาพปัญหาในระดับมาก จำนวน 4 องค์ประกอบ คือ ด้านการสร้างและพัฒนาหลักสูตร ด้านการนิเทศและการชี้แนะ ด้านการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ และด้านการใช้และพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ เทคนิควิธีการ นวัตกรรม เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนรู้ นำไปเป็นเนื้อหาในรูปแบบลักษณะเชิงภาษา (Semantic model) ที่จัดเข้าสู่วิธีการเชิงระบบ 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตลอดถึงการขับเคลื่อนรูปแบบที่สอดคล้องกับนวัตกรรมการนิเทศแบบ POSIDS Model จำนวน 6 ขั้นตอน นำเสนอเป็นคู่มือ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ตัวระบบ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขและข้อจำกัดที่มีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด

3. คุณภาพสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ดี และดีมาก โดยมีคุณภาพดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 53.01 ใน 2 รายการ ได้แก่ ครูสืบค้น ข้อมูลผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเพื่อวางแผนการจัดการเรียนรู้ และพัฒนากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ และครูใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรม ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยี คอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนรู้มีคุณภาพดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 73.49 ในรายการครูสามารถสร้างและพัฒนาหลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง และท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง คุณภาพสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาและบทบาท ผสมผสานของศึกษานิเทศก์สู่การพัฒนาครูมีคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ ดี และดีมาก โดยมีคุณภาพดีมาก จำนวนมากที่สุด จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 78.57 ใน 3 รายการ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดำเนินการภายใต้การร่วมคิดระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งภายใน และภายนอก สถานศึกษา กระบวนการชี้แนะ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และศึกษานิเทศก์ นำไปสู่การพัฒนากระบวนการสอนของครูให้มีมาตรฐานและเกิดผลลัพธ์ (Outcomes) ตามเป้าหมายที่กำหนด กระบวนการชี้แนะ ช่วยเหลือและร่วมมือกันระหว่างศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากร ทางการศึกษา นำไปสู่ปริมาณและคุณภาพสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และพบว่า สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีคุณภาพอยู่ในระดับดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 446 คน คิดเป็นร้อยละ 65.39

4. การใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครู และผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พิจิตร เขต 1 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย พบว่า บรรลุเป้าหมายทุกตัวชี้วัด ได้แก่ งบประมาณ สิ่งอำนวยความสะดวกด้านกายภาพ ศักยภาพของครู เทคโนโลยี และนโยบายและมาตรฐาน ด้านกระบวนการ พบว่า บรรลุเป้าหมายทุกตัวชี้วัด ได้แก่ วิสัยทัศน์ร่วม บรรยากาศการตั้งใจ การจัดองค์การ กิจกรรมการเรียนการสอน ภาวะผู้นำของครูและผู้บริหารและการจัดสรรเวลา และด้านผลลัพธ์ พบว่า บรรลุ เป้าหมายทุกตัวชี้วัด ได้แก่ สมรรถนะสำคัญของนักเรียน ความพึงพอใจในงาน และคุณภาพของการปฏิบัติงาน

อภิปรายผล

จากสรุปผลมีสาระสำคัญที่จะอภิปรายผลเพื่อความสำเร็จของข้อค้นพบ ดังนี้

1. จากภาพรวมของการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจาก ครูให้คำปรึกษา ดูแล แนะนำทำหน้าที่เป็นโค้ชและพี่เลี้ยง เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองให้ดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุนให้โอกาสครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อนร่วมงาน ได้พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดำเนินการโดยใช้กระบวนการชี้แนะ ช่วยเหลือ และร่วมมือกันระหว่างผู้บริหารสถานศึกษา ครู และศึกษานิเทศก์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญหนุน ชาเสน (2558) ที่พบว่า การพัฒนาสมรรถนะหลักของครูผู้บริหารโดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ในส่วนภาพรวมมีปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจากในปัจจุบันมีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งพนักงานราชการ และครูผู้ช่วยมาอย่างต่อเนื่องรวมเป็นปริมาณที่มาก ส่งผลให้ศึกษานิเทศก์ดำเนินการนิเทศ ชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนได้ไม่เต็มที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทนา วารินิน (2557) ซึ่งพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะครูมีสมรรถนะการจัดการเรียนรู้โดยรวมระดับปานกลาง มีปัญหาอยู่ในระดับมาก และมีความต้องการในการพัฒนาระดับมาก

2. องค์ประกอบหลักของรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มี 2 องค์ประกอบ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (EFA) และใช้องค์ประกอบตามสมมุติฐานที่มีสภาพปัญหาระดับมากจำนวน 4 องค์ประกอบ นำไปเป็นเนื้อหาในรูปแบบภายใต้รูปแบบลักษณะเชิงภาษา (Semantic model) ที่จัดเข้าสู่วิธีการเชิงระบบ 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลผลิต ตลอดจนการขับเคลื่อนรูปแบบที่สอดแทรกนวัตกรรมรูปแบบการนิเทศแบบ POSIDS Model จำนวน 6 ขั้นตอน นำเสนอเป็นคู่มือประกอบการใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจากผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาแบบจากข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการวิจัยขั้นตอนที่ 1 และพัฒนาแบบที่มีลักษณะเชิงภาษา (Semantic model) ซึ่งผู้วิจัยกำหนดไว้ 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ตัวระบบ ส่วนที่ 3 การนำรูปแบบไปใช้ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขและข้อจำกัด โดยกำหนดรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนให้มีลักษณะเชิงภาษา (Semantic model) ที่ได้บูรณาการวิธีการเชิงระบบเข้าสู่องค์ประกอบของรูปแบบอันเป็นหน่วยปฏิบัติงาน ซึ่งแสดงแนวทางดำเนินการเชิงระบบได้แก่ ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต ที่ได้ประยุกต์ใช้ลักษณะของ “คู่มือปฏิบัติงาน” ซึ่งมีผลการตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา

สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ภาพรวมของความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ของรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครู และผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ อวยชัย สุขณะล้ำ (2559) ซึ่งพบว่า การพัฒนารูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูตามแนวคิดกระบวนการชี้แนะ (coaching) มีองค์ประกอบของรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครู 4 องค์ประกอบ คือ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการเสริมสร้างสมรรถนะครู และ 4) การวัดและประเมินผล และยังพบว่า ความคิดเห็นศึกษานิเทศก์ที่มีต่อรูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูตามแนวคิดกระบวนการชี้แนะ (coaching) โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ภิชาพัชญ์ โทนา (2562) ซึ่งพบว่า รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 ส่วนนำ ส่วนที่ 2 ส่วนเนื้อหา และส่วนที่ 3 ส่วนการนำไปใช้ โดยการประเมินรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ด้านความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

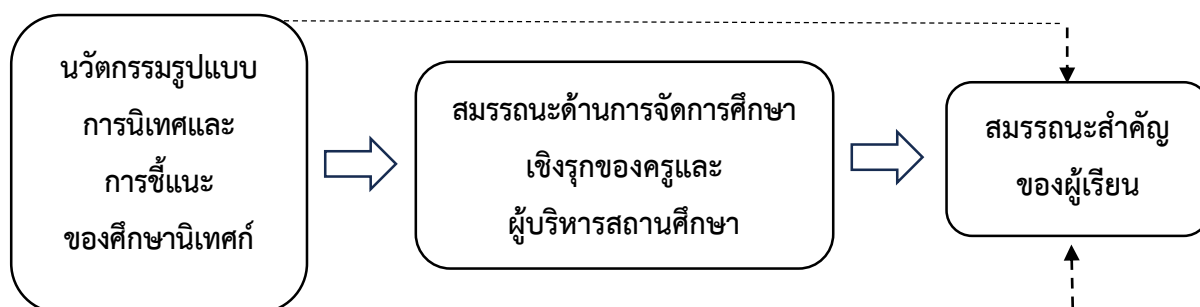
3. คุณภาพสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูมีคุณภาพดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 53.01 มีคุณภาพดีจำนวนมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 73.49 ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจาก ผู้วิจัยได้ใช้กระบวนการนิเทศแบบ POSIDS Model จำนวน 6 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนที่ 1 การจัดกลุ่มครูและการวางแผนร่วมกัน (P-Planning) ขั้นตอนที่ 2 การจัดทำโครงการและขั้นตอนการปฏิบัติงาน (O-Operation) ขั้นตอนที่ 3 การศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับวิธีการนิเทศแบบร่วมพัฒนาวิชาชีพ ขั้นตอนที่ 4 การดำเนินการตามแผนและกระบวนการที่กำหนด (I-Implementation) ขั้นตอนที่ 5 การปรับปรุงและพัฒนาความงอกงามทางวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง (D-Development) และขั้นตอนที่ 6 สรุปผลการพัฒนาและรายงานผลความสำเร็จ (S-Summary) สอดคล้องกับงานวิจัยของ ลือชัย แก้วสุข (2557) ซึ่งพบว่า สภาพการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก งานวิจัยของ บุญหนุน ชาเสน (2558) ซึ่งพบว่า การพัฒนาสมรรถนะหลักครูของผู้บริหาร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และงานวิจัยของ ดารณีย์ พยัคฆ์กุล (2559) ซึ่งพบว่า ศึกษานิเทศก์สามารถสร้างนวัตกรรมกระบวนการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนที่รับผิดชอบด้วยรูปแบบของตนเองโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานการวิจัย

4. การใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครู และผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ตัวชี้วัดบรรลุเป้าหมาย ทุกตัวชี้วัดทั้งด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ ที่ปรากฏผลเช่นนี้เนื่องจากกระบวนการนิเทศแบบ POSIDS Model จำนวน 6 ขั้นตอนช่วยให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา และศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานร่วมกันตามบทบาทหน้าที่ของตนได้อย่างสอดคล้องต้องกัน สนับสนุนภาระงานที่มุ่งพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนร่วมกัน ภายใต้การแสดงผลตามมาตรฐานตำแหน่งของตนในกิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) โดยเฉพาะการแสดง “บทบาทผสมผสาน (Mixed Roles)” ของผู้วิจัยหรือศึกษานิเทศก์ ที่ทำการชี้แนะให้ผู้ถูกสอนสามารถสะท้อนภาพการปฏิบัติงานของตนเอง ตระหนักว่าตนเองกำลังทำงานอะไรอยู่

และมีวิธีทำอย่างไร เพื่อเรียนรู้จากการปฏิบัติงานเหล่านั้น ขณะเดียวกันผู้ชี้แนะ (ผู้วิจัยหรือศึกษานิเทศก์) จะให้ข้อมูลความรู้ที่จำเป็นซึ่งผู้ถูกสอนยังขาดอยู่ โดยความสำเร็จก่อให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา และโดยเฉพาะผู้เรียนอันเป็นผลผลิตหลักในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมศักดิ์ จีเพ็ชร (2562) ซึ่งพบว่า การนิเทศแบบสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยงด้านกระบวนการสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยงมีการปฏิบัติมากที่สุด ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาการจัดการเรียนการสอนของตนเอง นำความรู้และปัญหามาร่วมกันวิเคราะห์ และกำหนดเป้าหมายการพัฒนาได้ ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนจนบรรลุเป้าหมาย

องค์ความรู้ใหม่จากการวิจัย

สมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา และสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน จะมีความเชื่อมโยงส่งผลต่อกันอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างสมบูรณ์ภายใต้ “บทบาทผสมผสาน (Mixed Roles)” ของศึกษานิเทศก์ที่ทำการนิเทศและให้ชี้แนะอย่างมีทิศทาง

ภาพที่ 2 บทบาทผสมผสาน (Mixed Roles) ของศึกษานิเทศก์ในการให้การนิเทศและเป็นผู้ชี้แนะที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

สรุป

การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเป็นบทบาทหน้าที่โดยตรงของครูและโดยอ้อมของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งครูและผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีการปฏิบัติหน้าที่ของตนที่แสดงถึงสมรรถนะของตำแหน่ง ในขณะที่ศึกษานิเทศก์ผู้มีบทบาทหน้าที่ในการนิเทศ ดูแล ช่วยเหลือ ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา จึงต้องรู้ถึงสภาพและปัญหาของสิ่งที่จะพัฒนา มีการสร้างและพัฒนานวัตกรรมใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งในที่นี้คือ “รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษา สู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน” มาใช้ในการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน โดยการดำเนินงานลักษณะนี้นอกจากจะได้แสดงสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นตามระดับวิทยฐานะที่คาดหวังของตนเองแล้ว ยังสามารถพัฒนาผู้รับการนิเทศให้มีสมรรถนะเต็มตามศักยภาพ เพื่อร่วมขับเคลื่อนพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียน ครู สถานศึกษา หน่วยงานการศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับการจัดการศึกษาได้ในที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่า คุณภาพสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูมีระดับคุณภาพดีมากจำนวนมากที่สุด จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 53.01 และมีระดับคุณภาพดีจำนวนมากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 73.49 จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม และสนับสนุนให้ครูเขียนรายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice Report) เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการผลิตสื่อ/นวัตกรรม ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ และใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในการจัดการเรียนรู้

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่า การใช้รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน มีประสิทธิผลตามเกณฑ์ตัวชี้วัด 3 ด้าน คือ ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ จึงควรใช้คู่มือรูปแบบการนิเทศและการชี้แนะเพื่อพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการศึกษาเชิงรุกของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสู่การพัฒนาสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน เป็นต้นแบบในการพัฒนาศึกษานิเทศก์ในการสร้างและพัฒนานวัตกรรมตามมาตรฐานตำแหน่งแห่งตน และเผยแพร่คู่มือนี้ให้แก่ผู้เกี่ยวข้องและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำการวิจัย เรื่อง รูปแบบการนิเทศและการชี้แนะสำหรับศึกษานิเทศก์เพื่อพัฒนาการเขียนรายงานวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice Report) ในประเด็นท้าทายของครูและผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1

2.2 ควรทำการวิจัย เรื่อง การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนรู้วิทยาศาสตร์เชิงปฏิบัติการ (Hands-on) เพื่อพัฒนาทักษะทางด้านวิทยาศาสตร์ของเด็กประถมศึกษาตามโครงการบ้านนักวิทยาศาสตร์น้อย ประเทศไทย : ประถมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เขต 1 โดยการนิเทศแบบ POSIDS Model

เอกสารอ้างอิง

- คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักงาน. (14 พฤศจิกายน 2566). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2567-2568 และนโยบายเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ 2567. หนังสือ สพฐ. ด่วนที่สุด ที่ ศธ. 04006/ว4769.
- ดารณีย์ พยัคฆ์กุล. (2559). การพัฒนาสมรรถนะการนิเทศการศึกษาสู่ความเป็น คึกขานิเทศก์มืออาชีพ. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่]. ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- นันทกา วารินิน. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูสำหรับโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- บุญหนุน ชาเสน. (2558). การพัฒนาสมรรถนะหลักครูของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต 4. [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี]. ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- ภิชาพัชญ์ โทนา. (2562). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์]. ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- ลือชัย แก้วสุข. (2557). รูปแบบการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา จังหวัดสระบุรี. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร]. ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- วนิดา จันทรมณี. (2566). รายงานผลการดำเนินงานตามโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการหลักสูตรการพัฒนานวัตกรรมบอร์ดเกม (Board game) เพื่อการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) สำหรับครูในศตวรรษที่ 21. กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 1.
- สมศักดิ์ จีเพ็ชร. (2562). การพัฒนาคุณภาพครูโดยการนิเทศแบบสอนแนะและการเป็นพี่เลี้ยงโรงเรียนมหาสวัสดิ์ (ราชบุรี). วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสวนดุสิต, 15 (2), 165-184.
- อวยชัย สุขณะล้ำ. (2559). รูปแบบการเสริมสร้างสมรรถนะครูตามแนวคิดกระบวนการชี้แนะ (coaching) เพื่อพัฒนาความสามารถด้านการให้เหตุผลทางคณิตศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น. [วิทยานิพนธ์ปริญญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม]. ThaiLIS. https://tdc.thailis.or.th/tdc/search_result.php
- Advicecenter KKP Research (2566). ทำไมคุณภาพการศึกษาไทยแย่งทุกปี. <https://advicecenter.kkpfg.com/th/kkp-research/thai-education-quality>.

- Comrey, A. L. & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. Hillsdale, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.
- Mink, O.G., Owen, K.Q. & Mink, B.P. (1993). *Developing high-performance people: The art of coaching*. Reading, Massachusetts: Addison-Wesley.
- Rentfro, E. R. (2007, Winter). *Professional Learning Communities Impact Student Success*. Leadership Compass, 5(2), 1-3.
- Scott, G. (2005). *Educator perceptions of principal technology leadership competencies*. Unpublished Doctoral Dissertation, University of Oklahoma.